

Vluchtveiligheid versus inbraakbeveiliging

Het beschermen van een mensenleven is de verantwoordelijkheid van gebouwgebruikers. In scholen, theaters en andere publieke ruimtes is het noodzakelijk de nodige voorzieningen te treffen tegen paniek als gevolg van brand of andere nood-situaties. Dit vereist onder andere dat alle uitgangen naar buiten open moeten draaien, al geldt op deze eis een aantal uitzonderingen. Ook moeten de uitgangen zijn voorzien van nood- of paniekbeslag om ervoor te zorgen dat iedereen de deuren altijd van binnenuit onmiddellijk kan openen. Belangrijk bij elektromechanische sloten is dat in geval van stroomuitval de vluchtweg mechanisch gegarandeerd blijft.

Nog altijd laait bij deuren met een vluchtfunctie de discussie op dat vluchtveiligheid en inbraakwerendheid niet samen gaan, terwijl hier toch talloze mechanische en elektromechanische oplossingen voor zijn. Gelukkig wordt hier steeds meer aandacht aan gegeven. Door bewustwording is te zien dat fabrikanten en wet- en regelgeving hierop inspelen, bijvoorbeeld door het op de markt brengen van innovaties die voldoen aan SKG en vluchtveiligheidseisen. De prNEN-EN 13637 versterkt de combinatie van vluchtveiligheid versus gecontroleerde in- en uitgang.

Normeringen Aan welke eisen moet een vluchtdeur nu precies voldoen? Daarover is nog veel onduidelijkheid in de markt. In de praktijk wordt daarvoor nog te vaak gebruik gemaakt van verouderde oplossingen, in plaats van genormeerde producten die speciaal voor vluchtdeuren zijn ontwikkeld. Met name elektromechanische vluchtwegproducten weten de koppeling te maken tussen inbraakwerendheid en vluchtveiligheid en bieden op maat mogelijkheden om aan de eisen en wensen van de gebouwbeheerder en wet- en

regelgeving te voldoen. Veiligheid en inbraakwerendheid hoeven dus niet los van elkaar te staan. De beveiliging hoeft niet gegeven worden om de veiligheid te kunnen waarborgen voor mensen die moeten ontsnappen als gevolg van een noodgeval of levensbedreigende situatie.

ASSA ABLOY Nederland levert producten voor vluchtdeuroplossingen conform NEN-EN 1125 en oplossingen conform NEN-EN 179. Ook zijn er producten die voldoen aan de ontwerp-norm prNEN-EN 13637 voor elektrisch gecontroleerde exit-systemen voor gebruik in vluchtroutes. Deze normering wordt gekenmerkt door de SKG-sterren in combinatie met het vluchtende mannetje.

Nood- en panieksituaties Sinds april 2003 bestaan er Europese normen, de zogenaamde NEN-normen, voor nood- en panieksituaties. Door deze normen wordt duidelijk aan welke eisen een nooddeur moet

voldoen. De norm NEN-EN 179 is van toepassing op deuren met een vluchtfunctie voor een relatief klein aantal mensen. Ook hier is belangrijk dat de deur onmiddellijk kan worden geopend. Een push pad of deurkruk is voldoende. De norm NEN-EN 1125 is van toepassing op deuren met een vluchtfunctie waar meer dan honderd personen op zijn aangewezen. De deuren moeten in panieksituaties met één handeling kunnen worden geopend door middel van paniekstang of -balk. De norm geldt vooral in gebouwen waar het publiek vrije toegang heeft. De NEN-EN 1125 en NEN-EN 179 richten zich op mechanisch vluchten. Zo lang een mechanische vluchtweg gegarandeerd is, kan aan de niet vluchtzijde elektromechanische toegangscontrole worden toegepast.

Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de wens om elektronisch toegangsbeheer toe te passen en kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van een elektromechanisch enkelzijdig gecontroleerd slot van ABLOY of effeff in combinatie met een mechanische paniekbalk of stang aan de binnenzijde. Hierdoor is de vluchtweg van binnenuit gegarandeerd. Tevens zijn deze sloten inbraakwerend (SKG***) en mechanisch zelfsluitend. Effeff sloten kunnen zelfs in een gevelelement met weerstandsklasse 4 worden toegepast. De norm als zodanig biedt geen oplossing voor inbraakwerendheid en is primair gericht op vluchtveiligheid. Hierdoor wordt vaak nog creatief gedacht door gebouwbeheerders en komen in de praktijk situaties voor dat vluchtwegen (NEN-EN 179 of NEN-EN 1125) zijn geblokkeerd middels bijvoorbeeld hangsloten of kettingen. Dat is een zeer onwenselijke situatie die met de komst van de prNEN-EN 13637 helemaal onnodig wordt. Wel is te zien dat de markt zich bewust is van het feit dat elektromechanische producten het spanningsveld tussen inbraakwerendheid en vluchtveiligheid verkleinen. Dit

wordt mede gestimuleerd door de verdere integratie van gebouwbeheersystemen waaraan deze producten veelal in meer of mindere mate gekoppeld kunnen worden. De vraag naar deze elektromechanische vluchtwegoplossingen groeit daarom sterk.

Elektromechanische oplossingen

Een elektrisch gestuurde paniekoplossing volgens prNEN-EN 13637 is bedoeld voor het gebruik op gecontroleerde vluchtdoors in een vluchtroute. Zowel de binnenzijde als buitenzijde kunnen afzonderlijk elektrisch worden gecontroleerd. Hierdoor wordt de inbraakveiligheid verhoogd en vervalt de noodzaak tot het onveilig mechanisch vergrendelen van de vluchtroute. Tevens biedt de norm de mogelijkheid tot vertraagde uitgang of -blokkade, om de inbraakveiligheid van het gebouw aanzienlijk te verhogen. Hierbij mag als voorbeeld een noodverbreekschakelaar of -stuurkast toegepast worden. De tijdvertraging biedt de mogelijkheid om

ongewenste uitbraak te voorkomen. Daarnaast is het aan de lokale overheid en regelgeving om te bepalen hoe en op welke wijze deze functies toegepast mogen worden. Hierbij is de eis dat sloten ontgrendeld worden door het uitschakelen van de spanning. Dit kan gestuurd worden door een calamiteitencontact (brand of ontruiming), maar ook door een veilige situatie te creëren bij een stroomstoring. Concreet voegt de elektrisch gestuurde paniekopener meer intelligentie toe aan het vluchtdoorsysteem, waardoor het optionele functies biedt zoals signalering (open, dicht, gesloten), aansluiting op een toegangbeheersysteem (gecontroleerde uitgang), koppeling aan een brandmeldcentrale, vertraagde uitschakeling (bij controle onder toezicht), bediening op afstand (elektrisch op slot) en videobewaking.

Uitzondering Voor onbewoonde gebouwen maakt de lokale overheid een uitzondering. Om veiligheidsredenen mogen uitgangsdooers op bepaalde tijden gesloten zijn, op voorwaarde dat deze niet op slot zijn tijdens de uren dat de ruimte bewoond of in gebruik is. Denk hierbij aan musea, financiële instellingen en overige bedrijfsgebouwen. Speciaal voor deze situaties heeft ABLOY de Hi-Security variant ontwikkeld, geschikt voor tweeweg-toegangsbeheer. Vaak gaat het vooral over de inbraakwerendheid van een gebouw, maar bij semi-publieke gebouwen is uitbraakwerendheid na sluitingstijd ook een issue. Het is soms lastig te controleren of er ongewenste bezoekers zijn achtergebleven in een gebouw. Bij de Hi-Security variant in combinatie met nood- of paniekbeslag heeft de deur gedurende openingstijden een vluchtfunctie, maar kan deze buiten openingstijden volledig vergrendeld worden. Dit verhoogt de in- en uitbraakwerendheid.

■ René Jongepier

Hoofd Productmanagement ASSA ABLOY Nederland